Ч. 81 Середа 15 (27) цьвітня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Американьско-іспаньска війна.

Сенат і палата репрезентантів Сполучених Держав ухвалили вчера резолюцию, заявляючу, що від дня 21 с. м. настав вже стан воєнний і що президента уповажняє ся ужити всїх сил воєнних на суши і на мори. Тим способом виповіджено вже війну формально.

Першим наслїдком американьско-іспаньскої війни єсть то, що в декотрих краях европейских іменно же у Франциї цїна збіжа дуже підскочила і правительство француске постановило знести мито від привозу збіжа. Розуміє ся, що в наслїдок того цїна збіжа піднесе ся і в инших краях.

Американцї мають немало клопоту з мобілїзацию войска, до котрої не були зовсїм приготовлені. З тої причини мабуть вже й прийшло до роздорів у верховодячих кругах. З Ню-Йорку доносять іменно, що секретар державний для департаменту воєнного, Шерман, домагав ся, щоби правильне войско вже тепер змобілїзовано і вислано до Куби не чекаючи орґанїзациї відділів, котрі мають утворити охотники. Головно командуючий ґенерал спротивив ся тому, бо уважає за річ небезпечну висилати на Кубу менше як 80.000 людий нараз; він єсть за тим, щоби чекати, доки аж не буде зорґанїзована армія в повисшій силї і тогди аж буде можна приступити до окупациї Куби. Мінїстер маринарки знов був за тим, щоби Гаванну зараз бомбардувати, а президент Мек Кінлї спротивив ся тому. В наслїдок тих непорозумінь мали Шерман і мінїстер маринарки а також і мінїстер війни подати ся до димісиї.

Скрізь на побережу Сполучених Держав настав великий переполох, бо побоюють ся нападу іспаньскої фльоти. Кажуть, що в ню-йорскім порті мали іспаньскі аґенти поперетинати дроти, що ведуть до підводних мін. По всїх портових містах закладають тепер чим скорше міни. Славний американьский богач Астор обіцяв американьскому правительству перевезти войско на своїх зелїзницях за дармо і виставити своїм коштом цїлий полк. Не без того, що він відобє собі в двоє ту жертву на всїляких доставах.

Американьскі кораблї роблять формальну обляву на іспаньский корабель „Альфонс XII“, котрий прибув оногди з залогою 800 людий до даньского острова сьв. Томи і звідтам відплив до Гаванни. Американцї доповняють бльокаду Куби; на десять миль від Гаванни перетяли они кабель (підморский телєґраф). Часть американьскої фльоти має відплисти до Порторіко, щоби бльокувати і сей остров, на котрім як зачувати, вибухла також революция против Іспаниї.

Зачувати, що держави европейскі не хотять заявити ся за неутральностию і поки що задержать собі свобідну руку. Серед европейских держав єсть обава, що на случай побіди Американцїв, Америка диктувала би Европі свої права. Крім того Франция специяльно боїть ся не лиш союза Американцїв з Анґлїєю, але й революциї в своїх кольонїях в Західній Індиї, де, як зачувати, американьскі аґенти стали вже бунтувати людий.

Вісти полїтичні.

Нїмецка опозиция, як доносять з Віднє, рішила ся вже однодушно, як має поступати супротив проєктованої дискусиї в справі язиковій і наміряє виступити против всїх внесень, ставлених в сїй справі. — Італїяньский клюб, як зачувати, має підчас голосованя над обжалованем ґр. Баденїґо вийти з салї, а посли з ґрупи Стояловского будуть голосувати за обжалованем. — В Колї польскім подав пос. Ройовский вість, що всї мінїстерства задумують позбувати ся польских урядників і мають їх висилати назад до краю. Справу сю передано мінїстрови Єнджейовичеви.

В Ємен в Арабії вибухла ворохобня а Порта вислала туди войско. В турецких кругах двірских говорять, що ворохобню викликали махінациї чужих держав.

Новинки.

Львів дня 26-го цьвітня 1898.

— **Іменованя.** Ц. к. краєва рада шкільна іменувала на засїданю з дня 16-го цьвітня с. р. між иншими отсих учителїв народних: Марк. Шіпдлера директором видїлової женьскої 5-кл. школи в Коломиї, Ник. Гемерлїнґа, Ів. Хомика і Онуфр. Бігуна учителями мужескої видїлової школи в Коломиї, Леоп. Войнаровского управителем 5-кл. школи мішаної в Богородчанах, Гавр. Кукурудзову управителькою 4-кл. школи женьскої в Стрию, Мар. Левицкого старшим учителем, а о. Здисл.

---

22)

Мамин син.

(Повість з нїмецкого — Артура Цаппа.)

(Дальше).

Отто дивив ся з зачудованєм на розпалене лице Кароля, що заєдно ходив по комнатї і чим раз більше гнївав ся та огірчував.

— Але прошу тебе, Кароль — пробовав єго вгамувати — таж то цїлком природно, що я віддаю тобі з подякою позичені гроші тепер, коли маю і можу.

Але брат навіть не слухав єго. Чим раз більше роздразнюючись, підозріваючи Оттона в хоробливім недовірю, гірко засьміяв ся і говорив:

— Очевидно, від такого як я не приймає ся гроший. Я розумію тебе, хоч ти й не говориш щиро. Але я не потребую твоїх гроший, не хочу їх. Як тебе в кишени печуть, то кинь їх про мене в болото, або дай першому лїпшому жебракови на улици. Але менї не говори о тім, я нїчого не хочу знати.

І аби не слухати дальших оправдувань і толкованя Оттона, вийшов до сусїдної комнати і замкнув двері на ключ за собою. Дармо Отто добував ся і стукав та просив брата зза дверий, роз'яреиий, підозріваючий кождого о недовіре і маловаженє, не отворив. Так отже не лишало ся Оттонови нїчого иншого, як хиба відійти, не полагодивши справи. Правда, єго бажане помогти братови в якийсь спосіб, було в нїм тепер ще сильнїйше як перед тим. Не знаючи як собі порадити, попросив вітця о посередництво, бо знав, що старий Кестер мав ще з усїх найбільше впливу на Кароля. А старий Кестер був тепер і так невдоволений з свого старшого сина. Упір і завзяте Кароля цїлком єму не подобало ся. Минуло вже більше як місяць, від коли Кароль не показував ся у родичів. І коли давнїйше, не відвідавши через тиждень родичів, писав до них зараз карту, то тепер здавало ся, немов би цїлком забув на свояків і знакомих.

— От, будьте раді, що я вас не напастую — відповів Кароль коротко, коли одного вечера зайшов до него отець і робив єму докори.

— Напастуєш? — обидив ся старий. — Абож ми показали тобі коли, що відвідини твої або твоєї жінки нам прикрі? А як ти такий бурмило, що не стоїш о наше товариство, то маєш обовязки взглядом своєї жінки, розумієш! Подиви ся лиш на неї, таж она як труп! І не диво, коли ти держиш єї як в арештї. Она потребує руху, розривки.

Кароль засьміяв ся глумливо, що ставало у него тепер чим раз звичайнїйшим.

— О там на Ґезундбрунненї як раз розривка!

— На Ґезундбрунненї? А чомуж би не мало бути?

Лице Кароля дивно змінило ся. Єго черти були як ті хмари, що заповідають надтягаючу бурю. Він нагле обернув ся і крикнув гнївно:

— Ех, дайте-но менї спокій з вашим Ґезундбрунненом! Не мож стерпіти тої околиці. Нїчого там нема, лиш зависть, гнїв, сплетні!

Колиб старий Кестер був лїпшим знатоком людий, то він був бу умів инакше оцїнити то, що дїяло ся в души єго нещастного сина і був би старав ся впливати лагідностию на зворушений ум. Але так він лиш розгнївав ся на незрозумілу для него палкість сина.

— Бурмило з тебе і більше нїчого! — крикнув він гнївно. — У нас не гірші люди як де инде. Сплетнї найдеш всюди. Але хто має чисту совість, не боїть ся сплетень. Певне як ти ховаєш ся і утїкаєш перед людьми а при найменшій наго ї обиджуєш їх, тоді....

— Тоді? Ну, що тоді? Кажіть же!

— Тоді сам викликуєш сплетні, бо не один дивує ся і не знає, як собі пояснити твоє поведене.

— Не знає? — крикнув Кароль, не могучи довше запанувати над собою. — От лїпше скажіть просто, що й ви маєте мене за лайдака, хоч суд увільнив мене. Ви всї маєте мене за такого і Отто і ви і...

— Алеж менї? на гадку щось такого не приходить — боронив ся наполоханий старий. — Чи я сказав що такого? Я лиш гадаю.... чого ти взагалї о тім говориш?

В Кароли бурило ся весь то, що від кількох місяців накипіло в єго груди і він мусїв то раз висказати.

— Ви гадаєте, що я не виджу — кричав не міркуючись, та не зважаючи навіть на замітку вітця. — Хоч ви й не говорите того, то я читаю то в кождім вашім погляді. Не потребую Оттонової милостинї, не потребую ва-

Лучицкого римо-кат. катихитом при 6-кл. школї ужеской в Стрию, Дмит. Хировского управителем, Петра Врублевского і Йос. Левицкого старшими учителями 4-кл. школи мужеской в Стрию, Стан. Орловского старшим учителем 6-кл. школи мужеской в Стрию, Жигм. Вержховского директором, Болесл. Яницкого і Корн. Шабо учителями мужеской школи видїловой, а Кар. Бляху і Ант. Бржігачка старшими учителями 4-кл. школи мужеской в Самборі, Ів. Станка молодшим учителем 4-кл. школи в Жмигородї, Фел. Гануша, Петра Тишецкого і Мих. Падаховского учителями мужеской школи видїловой, Руд. Остановича, Кар. Рокицкого і Миросл. Винярского старшими учителями 4-кл. школи мужеской в Станиславові, Мар. Ручківну учителькою 1-кл. школи в Бажанівцї, Володисл. Поцалуня учителем в Довгім, Стан. Стельмахневича учителем в Розборі, Соф. Косовску в Гроньовій, Теод. Козановича в Саджавцї, Брон. Свидницку молодшого учителькою 2-клясової школи в Топорові.

— **Презенти** одержали оо.: Йосиф Заремба на Теплицї, дек. ярославского, Ів. Прокін на Дубровицю, дек. ярославского і Сим. Дуткевич на Вербицю, дек. угнївского.

— **Ювилей 25-лїтного сьвященьства** обходили у Львові сими днями два греко-кат. сьвященики, іменно о. Александер Стефанович, катихит при учительскій женьскій семинариї і о. Константин Яримович, парох при церкві сьв. ап. Петра і Павла.

— **Вільні посади.** В Теребовли есть до обсади посада концеписта маґістрату (евентуально секретаря) і касиера міского. Речинець до 20 мая. В Мушинї при судї повітовім (евентуально при вишім судї) есть посада для вислуженого підофіцира. Подання треба вносити до 5 мая до президиї краєвого суду в Кракові. — Ради шкільні в Бережанах, Камінцї, Добромили, Підгайцях і Бібрцї розписали конкурс на посади учителїв. Речинець до 20 мая.

— **Зелїзнича катастрофа** лучила ся дня 24 цвітня вечером на стациї Північної зелїзницї Лїбіонж між Освіцимом а Хшановом. На місци де поодинокі шини переходять в подвійні, ударив товаровий поїзд, що ішов з цїлим розгоном, в поїзд особовий, надїзджаючий з Кракова. В наслїдок того удару погиб на місци зелїзничий кондуктор Губнер. Тяжко скалїчений есть купець Банд з Освіцима, а лекше два инші купцї з Хшанова. Також скалїчений есть також зелїзничий урядник Найман.

— **Нещастє на зелїзници.** Зелїзничий робітник Франц Ґринь занятий у Львові при пересуваню возів, попав в недїлю о годинї $3\frac{1}{2}$ рано поміж вози, котрі его на смерть задавили. Помершиї Ґринь мав 35 лїт, був жонатим і батьком двоїх дїтий.

— **Сумна пригода** лучила ся оногди в полудне в Ярославі. Хлопцї бавили ся стрілянем з з револьвера і та забавка скінчила ся кроваво. Іменно ґімназияльний ученик Янїк тяжко пострілив в голову свого товариша, сина зелїзничого урядника Ризевича. Тяжко раненого привезла мати до Львова на клїніку дра Ридиґера. По виняттю кулї Ризевичеви не грозить небезпечність утрати житя.

— **Самоубийство ученика.** В Стрию стрілив до себе з револьвера ученик II-ої кляси ґімназияльної, 16-лїтний Й. Петрович, син греко-кат. сьвященика з Оравчика і нема надїї удержати его при житю. Причина самоубийства незвістна. Петрович лишив лист до вітця, в котрім жалує ся на недостачу гроший і лихі родинні відносини.

— **Процес о підпал.** Перед судом присяжних у Львові ставав оноді 15-лїтний хлопець Процьь Нога, котрий був на службі у лїсничого в Верешицях. Лїсничому Нога задля своїх специяльних „прикмет“ не подобав ся і утратив вскорі у него службу. В якийсь час потім підпалив хтось в лїсї стос дров, наслїдком чого згоріло 37 сягів. Підозріне упало відразу на Проця. Арештований признав ся під впливом погроз жандарма до вини, але перед судиями присяжними випер ся всего. Суд узнав его невинним, а засудив лише на 14 днїв арешту за обиду чести свого бувшого хлїбодавця.

— **Братоубийник.** Петрови Куркевичеви, селянинови з Лисенич під Львовом, займив хтось конї, коли віддалили ся від загороди. Підозріне упало на брата, Івана. В селї на дорозї стрітив Петро брата і робив ему докори, котрі в розмові перемінились скоро в грозьбу. Вкінци замахнув ся мотикою і з цїлої сили ударив Івана в голову. Окровавлений брат упав на землю і за кілька днїв помер. Минувшої суботи засудили судиї присяжні у Львові Петра Куркевича на десять місяців вязницї.

— **Помер** в Яворові Василь Макарушка, міщанин, отець проф. Остапа Макарушки, дня 22 с. м., в 74-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

— Провалковане поля. Валкувати можна поле лиш тогди, коли земля вже добре підосхла, та не чіпає ся валка. На тяжких ґрунтах уживає ся валків тогди, коли груда на скибах зачинає вже розсипати ся. Валкувати добре по всіляких ярих збіжах, по ячмени і вівсї, по ростинах пашних, призначених до кошеня, а також і по дрібоньким насїню, котре земля лиш слабо вкриває. Валкованем притискає ся землю лїпше до насїня, а оно кільчить ся тогди борше і певнїйше. Давнїйше уживали більше гладких валків і гадали, що гладко привалкована земля держить в собі лїпше вогкість; досьвід однакож показав, що так не есть, бо гладко привалкована земля навіть скорше висихає. Тепер уживають карбованих валків, котрі, привалковуючи землю, роблять на нїй карби. І від такого привалкованя вогкість в земли не буде держати ся довше, але за то на покарбованій валками земли роса довше держить ся і хоронить молоденькі засїви від усиханя. Від карбованих валків земля лїпше і догіднїйше укладає ся, і они розбивають землю там, де она від наплину води уложила ся рівненько і зашкаралупіла, противно гладкі валки ще лиш більше прибивають зашкаралупілу землю. Озимі засїви валкує ся, коли лиш земля розмерзне ся, а то для того, щоби корінцї знову лїпше притиснути до землї, коли їх морози висадили в гору. Особливо добре валкувати засїви по зимі на порховинах. До сеї роботи уживає ся гладких валків. Так само гладкими валками валкує ся з весни буйні засїви, щоби пізнїйше збіже не вилягало. Від валкованя слабші мягонькі бічні пагінцї ломлять ся і усихають, а старші пагони трохи роздушують ся і ростуть поволїйше в гору, але за то більше твердпуть і пізнїйше

шого співчутя. Я вас всїх не потребую, дам собі сам раду. Нїчого не хочу від вас, лиш дайте менї спокій.

Але й старий Кестер не належав до найспокійнїйших людий і в нїм почав більшити гнїв. Що Кароль так уперто відкидав Оттонові гроші і его добрі ради, розгнївало его в незвичайний спосіб. Лютий, ударив кулаком в стіл і з криком відновів:

— До грома, чи то має значити, що ти викидаєш мене, свого вітця, за двері?

— То має значити, що я не дам себе обиджувати. Не знає як пояснити? До чорта, я не позволю підозрівати себе у власній хатї.

В тій хвили війшла Єлена, що саме вернула з проходу і вже в сїнях за дверми чула суперечку. До тогож і постава обох мужчин, в якій їх застала, говорила сама за себе. Старий Кестер стояв посеред комнати, его лице було червоне як грань, а очи дивили ся гнївно на сина. Кароль сидїв при столї, підпер ся обома лїктами і понуро дивив ся перед себе. Єлена приступила до упертого мужа, обіймила его за шию і шепнула ему кілька слів до уха. Але він відтрутив еї від себе.

— Дай менї спокій! — крикнув на неї. Молода жінка обернула ся зітхаючи до свого тестя і дала ему знак рукою, аби не гнївав ся.

— Вже іду — сказав старий дуже обиджений і пустив ся в двері. — Іду, таж з ним не можна говорити.

Коли опинив ся на улици і погадав о тім, що тепер зайшло між ним а сином, похитав головою над незвичайною вразливостию і палкостию Кароля і в нїм відозвало ся питанє: „Чи ему треба поводити ся як божевільний, коли знає, що має чисту совість?“

І перший раз в его души прокинув ся сумнїв:

— А може то таки він зробив?

XIX.

— Чому не приходить вже до нас пан Кестер — спитала Костуня Ґерінґ свого вітця.

Радник здвигнув плечима.

— Не знаю, дитинко.

Але по короткій хвили додав: — Здогадую ся чому. Певне з делїкатности, боїть ся, що его відвідини не були би для нас приємні.

Молода дївчина видавила ся здивовано на вітця.

— Не розумію вас, тату. Чомуж би він мав прийти на таку неоправдану думку?

Старий радник добру хвилю не відповідав нїчого.

— Цїлком неоправданим то не есть — відповів вкінци поважно, а на питаючий погляд дочки, пояснив зморщивши брови:

— Єму лучила ся неприємна, прикра пригода.

Костуня Ґерінґ опустила полотно, на котрім вишивала, на колїна, а румянець, що вкрив нагле еї лице, доказував, що еї та справа живо займала.

— Прикра пригода?

Радник знов зволїкав з відповідию, для него та річ була очевидячки неприємна. Вкінци відозвав ся:

— Я не говорив тобі нїчого о тім, бо по що маєш гадати о таких поганих річах. Впрочім як би ти була читала справозданя з судових розправ, то...

— Я їх нїколи не читаю — відповіла молода дївчина з легким слїдом страху — там приходять нераз страшенні річи. Але длячого о тім говорите і що то має спільного з паном Кестером?

Она дожидала з тревожним напруженем відповіди.

— Пан Кестер — говорив радник — мусїв в судї сьвідчити в одній поганій справі о крадїж. Обжалованим був его брат.

На лици молодої дївчини появив ся перестрах.

— Пана Кестера брат? Єго рідний брат?

Радник притакнув головою.

— Страшна річ! — скрикнула Костуня.

Еї лице побілїло як полотно. — І він сидить... сидить тепер у...?

— Нї, его увільнили.

— Увільнили!

Дївчина глубоко відотхнула. На еї лици появила ся радістна усьмішка.

— Увільнили его — говорив дальше радник — бо справа не була цїлком ясна. Але підозріне й нинї ще лежить на нїм. А то кидає очевидно тїнь і на его свояків.

— Бідний, бідний пан Кестер!

То звучало немов зітханє, що виходило з глубини еї душі. З еї лиця щезла в одній хвили вся радість.

— І ви, тату, гадаєте, що він тому не приходить?

Пан Ґерінґ притакнув.

— Можеш собі подумати, що мусить дїяти ся честному, порядному молодцеви. В своїм часї всї ґазети описували той процес. І не досить того, оно зіпсувало ему і цїлу будучність, бо Кестер, що з своїм талантом і пильностию міг зробити найсьвітлїйшу кариеру, виступив — о скілько менї здає ся з пересадженого почутя чести — з державної служби. Бо остаточно, щож він винен, хочби его брат був навіть злодієм.

— Правда, тату? — притакнула молода дївчина живо. — То таки несправедливо, аби він терпів тепер за те.

Радник не відповів нїчого. Він лиш поглянув на дочку уважнїйше як перше. Костуня почула то і почервонївши схилила голову.

— Хочеш, аби він знов приходив до нас? — спитав усьміхаючись.

Костуня не зводячи очий лиш кивнула головою.

— Ну то я напишу до него.

Перед его уважно слїдячими очима не укрило ся, що Костуня здрігнула і що еї голос легко дрожав, коли она спитала:

— Гадаєте, тату, що він прийде?

— Певне — відповів радник. — Коли по-

підносять ся знову в гору. Лиш в такім случаю треба завчасу валкувати.

Управа моркви. Морква єсть в домашнім господарстві важною ростиною, бо дає смачну і здорову страву, а на торзї платить ся добре і має великий покуп. Але як для домашнього ужитку, так ще більше на продаж треба добирати як найлїпші сорти, а такими суть: француска т. зв. париска каротта, коротенька а груба, кругла і червона, найранша зі всїх; єї сїють, коли можна, вже в лютім в ґрунтї, але можна сїяти ще й в серпни; найтейска каротта, середно довга, валковата, груба і як би притята, червона; гамбурска морква, довга червона. У нас сїє ся моркву перший раз в мартї, а відтак що дві або три недїлї. Морква любить ґрунт сипкий, трохи пісковатий, глубоко управлений і урожайний, але не сьвіжо погноєний. Хто в своїм городї держить ся трилїтного плодозміну, нехай сїє моркву в тій части города, котру торік згноїв і в котрій торік садив ранні бараболї, каляфіори, калярепу, салєру, волоску і просту капусту, і т. п. (В той спосіб з торічної першої части буде в сїм роцї друга часть; в слїдуючім роцї буде з неї третя часть, на котрій треба садити горох, фасолю, петрушку і т. п., а відтак треба єї по третім роцї знов гноїти і зробити з неї першу часть. Тим способом заведе ся в городї трилїтний плодозмін). Повнєсші сорти можна сїяти ще й в цьвітни. Грядку треба скопати — як вже сказано в другій, торічній части города, — і підкопати єї береги доокола так, щоби вода при підливаню не стїкала з грядки; відтак заскородити єї, поробити значником (котрий можна собі самому зробити, подібний до граблїв, лиш що зубцїв в нїм мають бути так далеко від себе, як рядки на грядцї) рядки на 2 центим. глубокі а на 20 центим. один від другого. Насїнє треба змішати з вохким піском і сїяти, беручи насїння пушку за пушкою, щоби засїв не був за густий. По засїяню треба осторожно і легонько заскородити, або ще лїпше лиш приплєскати землю зверха дошкою. По тій роботї треба грядку вкрити на 1 або 2 центим. старим, добре перегнитим старим гноєм, в котрім вже нема соломи, а то длятого, щоби він не давав грядцї висихати, а при підливаню і підчас дощу додав землї поживи. Але сьвіжого гною не можна нїяк уживати. Коли на дворі сухо і вітер, треба грядку що дня підливати, доки аж морква не війде, а й пізнїйше також, коли єсть посуха. Обсїяна грядка нїколи не буде висихати; від того, як зійде насїнє, зависить і урожай. Пізнїйше треба моркву полоти, а де за густа, і проривати.

Переписка господарска.

П. Л. в К. почта Скорики: З присланої нам в куверті галузки видимо, що вашу яблїнку присів в страшенній масї великий шкідник, званий окоростником. Окоростник належить до ряду комах, званих блощаками, бо має так само як і блощиця ссавце, котре встромлює в кору галузок і витягає з неї соки. Він близько посвоячений з мшицями і належить до рода черчаків, з котрих деякі суть дуже пожиточні (правдивий черчак або кошенїля дає т. зв. черч, червону краску; черчак лякївка через наколюванє фіґового дерева приспорює т. зв. ґумілякy; черчак кермесовий дає кармазинову краску), инші же суть дуже шкідливі. В Америцї н. пр. найбільше коло міста Сан Жозе (San Jose) в Калїфорнії появив ся в послїдних роках рід окоростника, званого окоростником Сан Жозе, котрий поницив цїлі сади, головно яблїнки. Садївники і торговельники овочів рознесли єго не лиш по цїлій Америцї, але й занесли до Европи, а тут тепер, іменно в Нїмеччинї і в нашій монархії видано навіть розпорядженя, щоби стеречи ся сего шкідника. Таку шкоду можуть робити і наші окоростники, а єсть їх головно два роди: Окоростник муличний (Coccus conchaeformis, Miesmuschel-Schildträger). Самичка єго, коли ще моденька, лазить по дереві, а відтак заплідненa шукає собі догідного місця, впиває ся ссавцем в кору і немов прилипає до неї, розрастає ся, нїби пухне і гине, але під нею лишає ся 25 до 80 жовтавих блискучих лечок, з котрих в маю вилазять нові окоростники. Самичка та, коли прилипне вже до кори, єсть сїро брунатної краски подовгасто-клиновата (один конець ширший, другий трохи вузший) і пуката; она тогди дуже подібна до малесенької морской скальки (мушлї) званої муличем, і від того єї назва. Галузка виглядає тогди як би на нїй викинуло, скажім н. пр. якийсь прищик або бородавку; а коли богато їх присяде галузку, то она виглядає так, як би на нїй щось раз коло разу понарастало, або як би — як Ви кажете — присїли єї метрві червачки. Ми підважили кілька таких окоростників на присланій галузцї і при помочи побільшаючого скла знайшли під ними множество білих яєчок, може бути длятого білих, що они вже трохи більше розвинули ся і змінили жовтаву краску на білу; длятого здогадуємо ся, що Вашу яблїнку присів сей рід окоростника. Яєчка ті можете побачити і голим оком, коли їх витрясете на гладкий чорний папір. Сей окоростник присїдає яблїнки, грушї і парички. Окоростник яблїнковий (Coccus mali, Apfel-Schildlaus) присїдає лиш яблїнки, єсть більше круглавий (не подовгастий), пукатий, також сїро-брунатний, а яєчка має білі. Самчики обох родів мають по два крильця. Коли окоростники дуже присядуть дерево, то оно знидїє і усхне. Окоростника можна вигубити лиш тим способом, що приставивши драбину до дерева, стирає ся єго з галузок твердою щіткою, обтерті галузки і инші миє ся розпущеною в водї содою, уживаною до праня, а відтак побїлює ся вапном. Ще лїпше єсть зробити собі міцний луг з тютюну (купити кільканайцять пачок простого тютюну до люльки і в горшку налити кипятком та поставити на теплім місци, щоби вода натягнула) і мастити ним всї галузки з окоростниками. Знидїлі вже галузки треба підтинати і палити. Будьте так добрі і огляньте всї дерева в садї, а коли можна то і у Ваших близших і дальших сусїдів, та дайте нам знати, чи окоростник сей появив ся лиш на яблїнках, чи і на иншій деревинї; чи лиш у Вас, чи може і по инших садах, бо може бути, що він розширив ся як пошесть по всїх садах в цїлій околици, а лїтом многими мілїярдами розширить ся ще дальше. З того хотїли би ми також виміркувати докладно, який то рід окоростника. Се все цїкава і важна річ знати, для того просимо також подати нам своє повне імя призвиско і стан та назву громади, щоби ми знали, хто нам і звідки донїс о тім шкіднику.

— **Качурів:** Основну відповідь знайдете повнєсше. Тут скажемо насамперед лиш то, що ґрунт мабуть єсть дуже пісний і не оброблений, коли Вам морква удаєсь така, як „мишачі хвостики" а відтак може й зле було насїнє, бо годї щоби морква відразу так звела ся, щоби з жовточервоної стала зараз біла. Заведїть собі в городї трилїтний плодозмін і постарайтесь о компост. Що-до бураків то відповідь хиба пізнїйше.

бачить, що нещастє, яке навістило єго родину, не пошкодило єму нїчого в наших очах і що він нинї так само милий нам як давнїйше, то радо прийде.

Костуня Ґерінґ зложила руки, єї очи сияли, коли она піднесла їх і поглянула на вітця. То що в тій хвили діяло ся в єї груди, виявило ся в оклику:

— Які ви добрі, татуню!

Похвалений усьміхнув ся.

— То само можу я о тобі сказати — відповів сьміючись — то ти навела мене на ту річ і менї здаєсь ся, що твоє серце буде не менше від мого тїшити ся з приходу пана Кестера.

Костуня Ґерінґ скоро похилила ся над своєю роботою, а єї лице вкрило ся горячим румянцем.

* * *

Якесь мішане чувство радости і смутку заволодїло Оттоном Кестером, коли він одержав лист Костунї. Она писала з порученя вітця. По нервинних докорах, які робила єму за то, що так довго не показував ся у них, висказувала надію, що зможе повитати єго в домі вітця в найблизшім часї.

В души молодого чоловіка вивязала ся завзята борба. Цїлий день гадав над тим, чи сьміє він переступити ще поріг гостинного дому радника, чи може показати ся в товаристві честних людий і з ними забавляти ся і чи вільно єму взяти в свою проступком звалену руку чисту руку молодої дївчини?

Нї, нї! Внутрішнє чувство вдержувало єго в послїдних місяцях, що упикав товариства знакомих. Чи він мав оперти ся тому чувству длятого, що Костуня Ґерінґ в своїй доброті, не причуваючи нїчого злого написала до него кілька вічливих стрічок? Чи не відвернулась би она від него з відразою і погордою, коли-б знала всю правду о нїм?

Нї, нї, він не сьмів там іти.

Однако мимо тої постанови почав на другий день знов роздумувати над тою справою. Чи він має цїле житє провести як пустинник? Чи-ж то не противорічило собі, жити і в своїм урядї сходити ся з честними людьми, а уникати поза урядом всякої стрічи з ними?

На третий день пішов він єї іти.

Радник Ґерінґ, як і другі старші панове повитали єго з видною вічливостию і хоч нїчого не говорили, то він читав в їх очах і чув по сердечнім стисненю руки, що хотїли єму сказати:

— Помиляєш ся, коли ти гадав, що ми менше цїнимо тебе тепер, як давнїйше. Для нас ти все той сам.

Лиш єго колишні щирі приятелї, панове Ларквальд і Маттенфельд змінили замітно своє поведенє супротив него. Они повитали єго холодно, поклоном, немов би знали ся лиш з видженя і немов хотїли з гори зазначити, що не бажають близшої знакомости з ним.

Отто з трудом придавив в собі обуренє на вид того привіту. Він бив би тих паничів побив, так розлютили єго. Чи-ж Марквальд не був винен всьому що стало ся? Чи то не він був тою покусою, що заманив єго на ту погубну дорогу? То що отець сказав до него тодї, як він перший раз покидав родинний дім, прийшло єму тепер на гадку: „Робити довги то так як красти!" Правда, сьвята правда, котрої на жаль він не послухав! Так, Марквальд, що намовив єго затягнути перший довг на вексель, був виновником єго злочину.

Костуня Ґерінґ була одинокою з молодежи, що по довгій розлуцї, повитала Оттона в давною сердечностию. Цїлий вечер провела она на розмові з ним і дала доказ, що їй наймилїйше в єго товаристві.

Від того вечера настали для Оттона щасливі часи. Він став частим, згодом щоденним гостем в домі Ґерінґів і не минуло кілька тижднїв, як у радника відбули ся заручини єго дочки з Оттоном Кестером.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 26 цьвітня. Стан недуги Архікн. Леопольда що раз гірший, сили опускають єго щораз більше. Архікнязь приняв вже дня 24 с. м. сьв. Тайни.

Кісінґен 26 цьвітня. Є. Вел. Цїсар приїхав тут вчера о 10 год. 40 мін. на три дни в гостину до Є. Вел. Цїсаревої.

Відень 26 цьвітня. Є. Вел. Цїсар іменував кустоса гр. кат. капітули в Перемишли Матковского архідияконом, крилош. Войтовича схолястиком, а почет. крил. Борсука в Кракові, войскового пароха в Перемишли Стрийского і віцеректора у Львові Мрица ґреміяльними крилошанами.

Вашінґтон 26 цьвітня. Секретар державний Шерман подав ся до димисиї.

Петербург 26 цьвітня. Грецкий король надав міністрови справ заграничних Муравеву велику ленту ордера Спасителя.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.